

Kun lasta ei kuulu

LÄHEISEN OPAS

Lapsettoman läheiselle

Tämä pieni opas on tarkoitettu sinulle, jonka lähipiirissä on tahattomasti lapsettomia. Tässä on esitetty väitteitä ja huomautuksia, joita lapsettomat usein kuulevat, ja niitä on kommentoitu heidän näkökulmastaan. Toivomme, että nämä ajatukset auttavat sinua ymmärtämään. Tieto helpottaa oloa ja kanssakäymistä.

”Ystävilläni/sisaruksillani ei ole lapsia, vaikka he ovat olleet jo vuosia parisuhteessa. He haluavat varmaan luoda uraa ja nauttia itsekkäästi vapaudesta. Rahaa kyllä olisi lapsiin, kun sitä näyttää riittävän matkusteluunkin.”

Tosiasiassa suurin osan lapsettomista pareista on lapsettomia vasten tahtoaan. Peräti joka viides suomalainen pari joutuu kohtaamaan hedelmättömyyden omassa elämässään. On hyvin todennäköistä, että sinun tuttava- tai sukulaisparisi on yksi heistä. Suomessa vain muutama pari sadasta on tutkimusten mukaan tietoisesti valinnut lapsettomuuden.

Tahaton lapsettomuus on monelle parille valtava järkytys ja samalla surun ja häpeän aihe. Lapsettomuus koskettaa ihmisen intiimeimpiä alueita, seksuaalisutta ja parisuhdetta. Siksi asiaa on niin vaikea ottaa puheeksi. Harmi, sillä juuri siksi väärät käsitykset jäävät sitkeästi elämään. Jotkut lapsettomat parit tosin voivat suojautumiskeinona antaa kuvan siitä, etteivät he haluakaan lapsia.

Lapsettomuushoidot ovat kehittyneet viime vuosina nopeasti. Moni saakin niiden avulla lopulta lapsen. Mutta hoitojen läpikäyminen voi viedä vuosia, eikä tulos ole etukäteen taattu. Lapsettoman parin elämä on usein jatkuvaa toivon heräämistä ja katkeraa pettymystä. Hoidot ovat usein myös fyysisesti raskaita, varsinkin naisella.

Hoidot myös maksavat. Tuttavaparisi on saattanut käydä jo pitkään lapsettomuushoidoissa ja käyttänyt siihen rahaa huomattavia summia: jopa tuhansia euroja.

Parilla voi olla takanaan useita epäonnistuneita hedelmöityshoitoja, jopa keskenmenoja. Ehkä he ovat lähteneet juuri sellaisen jälkeen ulkomaanmatkalle voidakseen surunsa keskellä välttää alituiset utelut: Milloin te hankitte lapsia? Eikös teidänkin olisi jo aika, vai aiotteko edelleenkin vain elää itsekkäästi?

Ja ehkä onkin niin päin, että pari luo uraa siksi, että he saavat siitä elämänsä sisältöä. Kun lasta ei ala kuulua, ajatukset ja energia on pakko kohdistaa johonkin. Miksei sitten työhön ja ammattitaidon kehittämiseen?

Tuttavaparisi on todennäköisesti yrittänyt tehdä lasta paljon määrätietoemmin kuin sinä, jolle kaikki on ollut ehkä helppoa. Kaiken yrittämisen lopputuloksena ei heidän kohdallaan vain ole ollut vauva, vaan katkera pettymys – ties kuinka monta kertaa.

Euroedustajan paikka on ehdottomasti viimeisen päälle unelmieni työpaikka. Yksityiselämässä lapsi on kuitenkin ollut haaveissa pitkään, ja olen aina kertonut tahtovani perustaa perheen. Lapsen saaminen on asia, jota ihminen ei pysty hallitsemaan. Monia asioita elämässä voi päättää, mutta tätä ei.

Europarlamentaarikko Riikka Manner, Me Naiset 33–34/2009.

”Lapseni ja hänen puolisonsa eivät tajua, että mekin haluaisimme jo kokea isovanhemmuuden ilon.”

He ovat luultavasti hyvinkin tietoisia toiveistanne, ja siksi ahdistuneita. On vaikeaa kantaa oman surunsa päällä vielä vanhempiensäkin surua ja suuria odotuksia, joita ei pysty täyttämään.

Isovanhemmuus ei ole itsestäänselvyys sen enempiä kuin lasten saaminenkaan. Se mahdollisuus, ettei lastenlapsia koskaan tule, vaatii myös oman surutyönsä. Siinä surussa voit asettua lapsesi rinnalle ja käydä ahdistusta yhdessä läpi hänen kanssaan.

Sinulla on kuitenkin oma lapsi, joka vielä aikuisenakin kaipaa tukeasi ja ymmärtämystäsi. Jos sinulla on perheellisiä lapsia, lapseton lapsesi saattaa kärsiä salaa siitä, että kiinnität huomiosi etupäässä heidän elämäänsä. Lasta kaipaava tyttäresi tai poikasi tarvitsee rakkauttasi ja huomiotasi vaikeassa elämäntilanteessa, vaikka ei pystyisi aiheesta puhumaankaan. Muista, ettet ole ainoastaan isovanhempi vaan edelleen myös isä tai äiti!

Ei kannata painostaa paria hoitoihin tai jaella neuvoja. Lasta yrittävät ovat hyvin perillä erilaisista hoidoista ja lapsettomuuden syistä. Pidä arvossa sitä, mitä sinulle on luottamuksellisesti kerrottu. Pyydä aina lupa, jos haluat kertoa asiasta muille.

Lapsia toivoisimme kovasti. Niiden saaminen ei vain ole meidän käsissämme. Raskaaksi tulemista en pysty kirjaamaan sopimuksiini tai hallitsemaan samalla tavalla kuin uraani.

Poptähti Shakira, Me Naiset 41/2009.

Lastenlasten saaminen olisi ilo, ja toivon, että elämä sen minulle joskus soisi. On kuitenkin lasteni oma valinta, käykö niin.

Lääketeollisuus ry:n toimitusjohtaja Suvi-Anne Siimes. Anna 51–52/2009

Lapsettomien piina saattaa jatkua pitkään sen jälkeen, kun biologinen kello on lyönyt viimeiset lyöntinsä. Heille napsahtaa suvun kaikki ”lastenhoitovuorot”, heillä kun on aikaa. He joutuvat tyytymään ”huonoimpiin” kesälomaviikkoihin, heillähän ei ole koululaisongelmia. Tuttavat, jotka saavat lapsia, vähentävät yhteydenpitoa, koska lapsettomat eivät ”ymmärrä” perhe-elämää. Pari muistisääntöä: tahdittomuutta ei tarvitse kenenkään sietää, ja perhe se on kaksihenkinenkin.

Minna Rajala, Aamulehti 9.5.2009

”Lapsettomien kanssa on vaikea olla. Elämänpiirimme ovat niin erilaisia, emmekä keksi yhteisiä puheenaiheita. Välillä tuntuu jopa siltä kuin he karttaisivat meitä. Vaikka kyseessä on kummit, heille näyttää olevan ihmeen vastenmielistä tulla edes yhdeksi illaksi lapsia hoitamaan.”

Totta, lapsettomien kanssa on vaikea olla. Ja heillä lapsiperheiden kanssa! Tapaamisissa eletään usein lapsia saaneiden ehdoilla. Puheenaiheet liikkuvat pääasiassa lapsissa ja lapsiperheen elämäkuvioissa. Lapsettomilta ei usein kysytä edes kuulumisia. Se loukkaa. Elämässä on muitakin puheenaiheita kuin jälkikasvun kasvamisesta ja tekemisestä. Yhdessäolo tuntuu hyvältä, jos kumpikin osapuoli voi jakaa omastaan ja omilla ehdoillaan.

Lasten seurassa oleminen nostaa lapsettomalla surun pintaan, aivan kuin haavaan pantaisiin suolaa. Hän voi kyllä aidosti pitää lapsista, mutta samalla toisten jälkikasvu muistuttaa kipeästi omasta tyhjästä sylistä. Ja kuka haluaisi purskahtaa itkuun lasten edessä? Kuka olisi valmis selittämään itkun syytä, kun ei sitä oikein itselleen osaa pukea sanoiksi?

Lapsettomat käyvät läpi pitkää surutyötä, joka muistuttaa läheisen ihmisen kuoleman aiheuttamaa surua. Tähän kuuluu viha ja katkeruus sitä kohtaan, että ystävät ja sisarukset ovat saaneet lapsia, usein jopa helposti. Lapsettomien on vaikea myöntää tällaisten tunteiden olemassaoloa edes itselleen, saati sitten toisille. On helpompi eristäytyä omiin oloihinsa.

Lapsettomien pariin kanssa olemiseen ei onneksi tarvita erityisiä tietoja ja taitoja. Riittää kun olet hienotunteinen ja annat lapsettomille tilaa puhua omista asioistaan. Tärkeintä on tiedostaa, että lapsettomuus on harvalle pitkään yhdessä olleelle parille tietoinen valinta.

Ystävyitten voi myöhemmin taas parantua, kun omat lapsesi ovat kasvaneet isommiksi. Lapsettomien kriisikään ei kestä ikuisesti, vaan aikanaan he löytävät oman ratkaisunsa, olipa se sitten lapsen saaminen hoitojen avulla, adoptioiminen tai kaksinolon hyväksyminen. Monet ovat saaneet ilokseen huomata, ettei hyvästä ystävästä ole kadonnut lopullisesti vaikeiden vuosien aikana.

Kun oikein hehkuttaa rakkauttaan, äitiyttään tai mummouttaan, pitäisi aina muistaa, että joukossa saattaa olla joku, jota sellaiset puheet satuttavat.

Adoptiomummo Maija Nyman, Apu 20/2009.

Ystävien raskaudet kirvoittavat ristiriitaisia tunteita. Miten toisen puolesta voikaan olla vilpittömän onnellinen, mutta samalla omasta puolestaan valtavan lohduton. Miksei meillä mikään voi onnistua?

Pauliina Salminen, Keskisuomalainen 9.5.2009

”Lapsettomuuden syy on korvien välissä. Pitäisi yrittää vähemmän, niin kyllä se raskaus siitä alkaisi.”

Suurimmalla osalla lapsettomista pareista hedelmättömyyteen on selkeä lääketieteellinen syy. Munasolu ei irtoa, siittiöt eivät liiku tarpeeksi hyvin, alkio ei kiinnity kohtuun. Syytä on lukuisia. Lapsettomuuden syy löytyy suunnilleen yhtä usein miehestä kuin naisesta ja usein kummastakin. Masennus ja stressi ovat ennemminkin seurausta jatkuvista pettymyksistä kuin itse lapsettomuuden syy.

Lapseton tarvitsee helpotusta stressiin, ja silloin ystävät ja sukulaiset voivat helpottaa oloa ja virkistää mieltä. Jokaiselle ihmiselle on tärkeää tulla hyväksytyksi juuri sellaisena kuin on. Lapseton kokee monin tavoin, ettei ole täyttänyt ympäristön odotusten mittaa, ja hänen on itsekin vaikea hyväksyä itseään.

Parit saavat usein kuulla asiattomia huomautuksia lasten puutteesta. Jotkut katsovat asiakseen ihmetellä ääneen, eikä pari tiedä, mitä sängyssä tehdään. Jonkun miehen työtoverit vitsailevat tulevansa jelppaamaan, jotta kaverin vaimo tulisi paksuksi. Joku kehottaa ottamaan vauvan syliin, jotta äidinvaistot heräisivät, toinen neuvoo vaihtamaan puolisoa. Miltä sinusta tuntuisi kuulla tällaisia ehdotuksia, jos sinussa tai puolisosassasi olisi todettu hedelmättömyyteen jokin fyysinen syy?

Monesti lapsettomille annetaan neuvoksi olla ajattelematta koko asiaa ja rentoutua. Itse olen sitä mieltä, ettei ajattelemalla raskautta ehkäistä. Tätä sanomaa olen vienyt eteenpäin taiteeni kautta myös muille. On syytä olla itselleen armollinen eikä syyllistää itseään siitä, että käy tunteita ja ajatuksia läpi.

Simpukan aktiivijäsen Noora Rosberg, Meri-Lapin Helmi 16.12.2009

”Lapsettomat ystäväni käsittävät kaiken sanomani väärin ja loukkaantuvat pienestäkin. En enää tiedä, mitä heille puhuisin, vaikka tarkoitukseni on ollut vilpitön.”

Tiettyinä aikoina lapsettomat voivat reagoida kaikkeen todella herkästi. Pienikin huomautus voidaan tulkita väärin, ja sitä seuraa pahastuminen. On tärkeää muistaa, että lapsettomat saavat kuulla paljon moitteita ja epäasiallisia huomautuksia. Heitä syytetään asiasta, jolle he eivät voi mitään. Syntyy helposti kierre, jossa kaikkiin kommentteihin - jopa hyvää tarkoittaviin - suhtaudutaan epäluuloisesti. On myös syytä muistaa, että jatkuvat pettymykset ja siitä syntyvä turhautuminen synnyttävät helposti vihan tunteita.

Jos huomaat lapsettoman loukkaantuvan, vaikka se ei ollut tarkoituksesi, pyydä häntä kertomaan, miten hän asian ymmärsi. Osoita kunnioittavasi hänen tunteitaan. Tästä voi syntyä kumpaakin hyödyttävää avoimuutta.

Tiedätkö, miltä tuntuu tervehtiä joutuessaan etsimään katsetta omalta vyötäröltä. Minulla on muutakin kuin navanseutu.

Marikka Piilonen. Helmiä simpukoista 2006.

”Eihän sellaista voi surra, mitä ei ole koskaan ollutkaan. En minäkään tajunnut, miten tärkeitä lapset ovat, ennen kuin sain omia. Lapsettomien pitäisi vain unohtaa asia ja keskittyä elämässä muihin asioihin.”

Useimmilla on pienestä asti käsitys siitä, että lapset tulevat kuulumaan omaan elämäntapaan. Ensin opiskellaan ja nautitaan vapaudesta, sitten hankitaan työpaikka ja koti. Sen jälkeen on lasten vuoro. Äitiyden ja isyyden kuvitellaan lankeavan jokaiselle halukkaalle kuin manulle illallinen.

Monet alkavatkin odottaa lasta pian sen jälkeen, kun ehkäisy on jätetty pois. On vaarana luulla, että kaikilla käy samalla tavalla. Lasta hartaasti toivovan ystävän maailma on kuitenkin myllerryksessä. Mitä jos minusta ei tulekaan äitiä tai isää? Mikä on elämän tarkoitus, jos emme pysty lisääntymään? Pysymmekö me kaksi silti yhdessä, vaikka lasta ei tule?

Lapsettomia syytetään pinnallisuudesta, mutta tosiasiaa he joutuvat pohtimaan elämän suuria kysymyksiä sortuneen maailmansa raunioilla. Moni tosin kieltää pitkään lapsettomuusongelman itseltäänkin ja uskottelee, että raskauden alkaminen on vain ajan kysymys. Onhan hoidot keksitty.

Jotkut läheiset neuvovat olemaan ajattelematta koko asiaa. Mutta miten nainen voi olla ajattelematta lapsettomuuttaan, kun kuukautiset alkavat jälleen kerran ehkä 40. kerran sen jälkeen, kun lasta alettiin toivoa?

Mies työstää lapsettomuuden surua yleensä eri tavalla kuin nainen, ennemmin toimintaan kuin puhumiseen tai itkemiseen. Mies mieltää usein tukevana puolisoaan sen sijaan, että tunnistaisi oman surunsa ja pettymyksensä.

Nainen työstää ongelmiaan yleensä tunteenomaisemmin kuin mies, usein kyynelten kera. Moni myös vaipuu masennukseen. Parisuhde voi olla vaikeimpina aikoina kovalla koetuksella. Oloa voi helpottaa se, että on muitakin läheisiä ihmissuhteita. Lapsettomat parit ovat kuitenkin toistensa parhaita tukijoita, ja siksi heidän yhteen liittoutumistaan pitäisi toistenkin kunnioittaa ja tukea.

Paljon ei mies siinä tilanteessa voi tehdä, mutta olin tukena parhaani mukaan ja yritin helpottaa Helin oloa. Onni onnettomuudessa oli, että yhteiset vaikeudet hitsasivat meitä entistä tiiviimmin yhteen. Toisinkin olisi voinut käydä.

Toni Timonen, Vauva-lehden 2/2010 artikkelissa Isäksi pitkällä kaavalla.

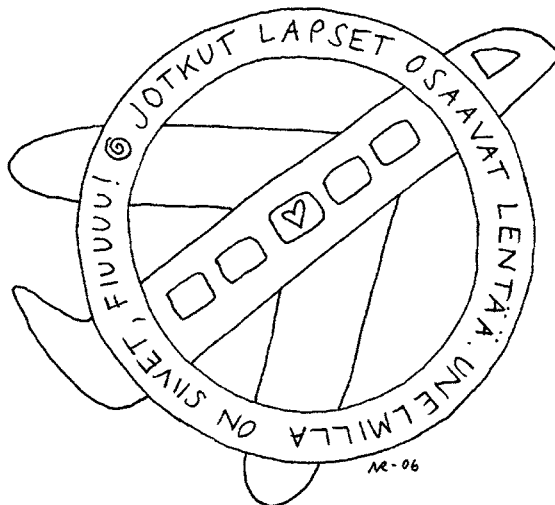
”Lapsettomuutta on turha surra ja on väärin tuhlaa yhteiskunnan varoja hoitoihin. Ainahan voi adoptoida.”

Adoption kautta voi kyllä tulla vanhemmiksi, mutta hedelmättömyyden ongelmaa se ei poista. Adoptioiminen ei hävitä kipua siitä, ettei ole voinut kokea raskautta ja synnytystä, ettei ole voinut pidellä vastasyntyntä sylissään ja etsiä hänestä suvun piirteitä. Adoptioprosessin aloittamista ei edes suositella, jos toive biologisesta lapsesta elää yhä vahvana.

Adoptiokaan ei ole lapsensaantiautomaatti. Kaikkia halukkaita ei hyväksytä adoptiovanhemmiksi. Syynä voi olla esimerkiksi taloudellinen tilanne tai terveydentila. Puolisot voivat myös olla eri mieltä lapsen adoptioimisesta. Monille adoptioiminen on ylivoimaisen kallista, sillä yhteiskunnalta saatavat korvaukset eivät vastaa adoptiosta syntyviä kuluja. Jotkut parit ryhtyvät lopulta sijaisvanhemmiksi.

Vain harva saa adoption kautta vauvaikäisen lapsen. Suomalaisia lapsia on adoptoitavissa vain muutama kymmenen vuodessa. Suurin osa adoptiolapsista tulee ulkomailta, Venäjältä ja kaukaisista maanosista. Noin kaksi sataa ulkomaista adoptiolasta saa vuosittain kodin Suomesta. Pariskunnan on oltava valmis ottamaan vastaan erinäköinen lapsi, mutta myös suvun ja muun lähipiirin on hyväksyttävä asia.

Tuhannet parit ovat sopeutuneet myös ilman lasta elämiseen. Kun pahin kriisi on ohi, parisuhde koetaan usein vahvaksi ja antoisaksi. Ympäristön hyväksyntä auttaa paljon myös tässä ratkaisussa.

Lapsettomuuteen ei kuole, ja elämä vie eteenpäin. Väistämättömistä asioista täytyy päästä yli, mutta mahdottomista asioista ei tarvitse selviytyä yksin. Puhuminen auttaa. Jos asiasta ei voi puhua, se tekee myttyjä sisälle. Sisään haudattuna asia kasvaa vain suuremmaksi.

Ulla-Maija Karpelin (59), joka elää kaksin miehensä Tapanin kanssa.
Iltalehti 12.12.2009.

Olen aina rakastanut lapsia, mutta olen tullut sinuiksi lapsettomuuteni kanssa. Ei se ole enää sellainen asia, joka aiheuttaisi surua. Tosin jotkin tilanteet, kuten äitienpäivä, kipristävät edelleen sydäntäni. Aikoinaan tämä puoleni oli kriisin paikka. Tiesimme asian, kun menimme yhteen Antin kanssa, joten meidän on ollut pakko oppia hyväksymään se.

Lasta vuodesta 1995 toivonut kansanedustaja Satu Taiveaho,
Iltalehti 20.2.2010.

Tuntuu kauhean järkyttävältä, että yhdellä ihmisellä on valta päättää, olemmeko me päteviä vanhempia, ja sen päätöksen takana on meidän tuleva mahdollinen pieni ihminen.

Kotimaan adoptiojonossa lasta odottava Minna Miettinen
Helsingin Sanomissa 15.9.2009.

Faktoja hedelmällisyydestä ja lapsettomuudesta

Lapsettomuus on yleistä

- Lapsettomuudesta kärsii arviolta joka viides pariskunta
- Vuosittain 3000 uutta paria hakeutuu hedelmöityshoitoihin
- Lapsettomuuden arvellaan yleistyvän jatkossa
- Lapsettomuus voi johtua myös elämäntilanteesta: sopivaa puolisoa ei löydy, puoliso ei halua lapsia tai jokin muu syy estää toivotun lapsen saamisen.

Syy yhtä usein miehessä kuin naisessa

- neljäsosalla syy on naisessa
- neljäsosalla miehessä
- neljäsosalla molemmissa
- neljäsosalla syy on tuntematon

Hedelmöityshoidoista voi olla apua...

- Avustettuja hedelmöityshoitomenetelmiä ovat keinohedelmöitys eli inseminaatio ja koeputkihedelmöitys eli IVF.
- Hoitoja voidaan tehdä myös lahjoitetuilla sukusoluilla (siittiöt, munasolut, alkiot).
- Noin 70–80% saa hedelmöityshoitojen avulla lapsen. Vuosittain syntyvistä lapsista lähes 4 % on saanut alkunsa hedelmöityshoidoilla.
- Adoptio, sijais- tai tukiperheellisyys ja kaksin eläminen ovat myös hyviä vaihtoehtoja.

... mutta myös henkistä tukea tarvitaan

- keskustelut terapeutin ja hoitavan lääkärin kanssa
- muut tahattomasti lapsettomat, vertaistukiryhmät, tukihenkilöt,
- keskustelut puolison ja läheisten kanssa

Lapsettoman läheiselle

- Ole valmis kuuntelemaan, mutta älä jaa neuvoja.
- Anna toisen päättää, mitä hän kertoo.
- Älä utele raskauden alkamisesta tai pyydä kertomaan yksityiskohtia hedelmöityshoidoista.
- Jatka yhteydenpitoa, vaikka lapsettomalla ystävälläsi tai sukulaisellasi olisi vaikeita aikoja.
- Älä kerro rohkaisuksi ihmetarinoita. Ne masentavat enemmän kuin rohkaisevat, sillä ihme on aina epätodennäköinen tapahtuma.
- Kerro vapaasti omasta elämästäsi ja lapsistasi, mutta anna tilaa lapsettomankin kuulumisille. Osoitat tukeasi olemalla kiinnostunut hänen elämästään.

www.simpukka.info

Lapsettomien yhdistys **Simpukka ry**

Yhdistys on saanut nimensä siitä, että lapsettomat sulkeutuvat usein kuin simpukka kuoreensa. Ajan myötä ja tukea saatuaan simpukka voi avautua ja sen sisältä löytyä helmi. Helmi saattaa tarkoittaa esimerkiksi uusia suunnitelmia tai elämänsuunnan löytymistä.

Simpukka-yhdistys on valtakunnallinen, vuonna 1988 perustettu Suomen ainoa tahattoman lapsettomuuden kokemusasiantuntijayhdistys. Sen tavoitteena se, että tahattomasti lapsettomat voivat yhteiskunnassa hyvin.

Monenlaisia lapsettomia

Simpukka-yhdistyksen toiminnan piiriin kuuluvat kaikki tahatonta lapsettomuutta kokevat tai kokeneet. Olennaista on lapsitoive eli oma tunne siitä, että ei voi syystä tai toisesta saada lasta, vaikka haluaisi. Yhdistys on tarkoitettu yhtä lailla niille, joille lapsitoive on akuutti ja ajankohtainen kuin niillekin, joille lapsitoive on enemmän menneisyyttä, kuten lapsettomuuden jälkeen lapsen saaneet ja kaksin elävät.

Tukea, tietoa, edunvalvontaa

- Simpukka tarjoaa laadukasta vertaistukea
 - vertaistukiryhmät ja tukihenkilöt
 - jäsentapaamiset
 - kotisivujen keskustelupalstat
- Simpukka tarjoaa tietoa ja järjestää tapahtumia
 - jäsenlehti **Simpukka** neljä kertaa vuodessa
 - Lapsettomien lauantai joka vuosi toukokuussa
 - yleisöluentoja ja lapsettomuusaiheisia julkaisuja
- Simpukka-yhdistyksen kannatusjäsenenä
 - Osoitat lapsettomalle läheisesellesi, että välität.
 - Saat kerran vuodessa jäsenlehti **Simpukan**, joka tarjoaa tietoa lapsettomuudesta ja tukea lapsettoman kohtaamiseen.
 - Tuet Simpukka-yhdistyksen työtä lapsettomien hyvinvoinnin ja yhteiskunnallisen aseman edistämiseksi. Jokainen jäsen on meille tärkeä!
- Liity kannatusjäseneksi sähköpostilla, puhelimitse tai yhdistyksen kotisivuilla.

www.simpukka.info

- paljon tietoa läheisille
- läheisten oma keskustelualue keskustelufoorumissa
- verkkokaupassa lapsettomuusaiheista kirjallisuutta (mm. tietovihkosia) ja lahjatuotteita

Simpukka-yhdistyksen tietovihkoset

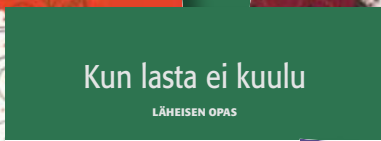
Mies ja lapsettomuus

Tahaton lapsettomuus kriisinä

Opas läheiselle

Keskenmeno-opas lapsettomuuden kokeneille

**Tilaa verkkokaupasta:
www.simpukka.info**

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry

Åkerlundinkatu 3, 33100 Tampere

simpukka@simpukka.info

0400 844 823

www.simpukka.info

Vihkosen toteuttamista on tukenut:

